

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuncz József
ur kereskedésével szemben.

HIRDETÉMÉNYEK.

Állásajánlatok pénzre és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minlen közlemények ide intézendők.

Bérmertelen levelek csak ismert kesztyű
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Csütörtök július 8.

Flózetési ár:

Helyben hához hordva egy vilkó a postán
küldve:

Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft — kr
Negyedévre	3 ft 0 kr
Egy óra	1 ft — kr

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetiteor egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábospetiteorért 20 kr.

131. szám.

A középiskolai oktatás állapota.

Az iskolai év bezárása, Trefort miniszter cikke és a középiskolai tanáregylet közgyűlése felszínre veti a középiskolai oktatás kérdését.

Ambár a középiskolai oktatás terén az utóbbi tíz év alatt nagy haladást tetünk, a megállapodáshoz még nem értünk el. Jól mondja a tanáregylet elnöke, hogy a létező bajok nem egy-két év lefolyása alatt keletkeztek, s így rövid idő alatt nem is orvosolhatók, és a bajok orvoslására nemcsak intelligens tanár és pénz szükséges, hanem idő és jó akarat is.

Nem vezet az célhoz, ha az értesítők adataiból kiindulva, azért, mert aránylag kevés a jeles osztályzatú tanuló, mindjárt a tanári karnak vagy a rendszernek megyünk neki. A gymnasiumok túlműtsége és a szakiskolák elhanyagolása természetesen vezet a közoktatási kormányzatot arra, hogy a tanulókat tehetségeiket és előmenetelüket megítélésében nagyobb szigorot követeljen a tanári kartól. Kell, hogy a közoktatási kormányzatot bizonyos magasabb szempontok is vezéreljék, s nem csupán az a látszólagos humanizmus, mely szeretne mindenkit átsegíteni a közép iskolán.

Az csakugyan nem feladata a gymnasiumnak, hogy az életben boldogulni nem tudó embereket neveljen, mikor az állam, a municipiumok és egyesek áldozatkészsége már annyi szakiskolát teremtetett. A társadalmi és közgazdasági tevékenység minden terén van emberre szükségünk, s ezért csak helyeselné lehet a közoktatási kormányzat azon politikáját, hogy a tanuló ifjúságot megosztásra tereli.

E politika irányát kellene támogatnunk minden erőnkkel, s ezzel sokkal észszerűbb és hazafiasabb dolgot cselekednénk, mintha a tanári kar szigorát bíraljuk, s mivel a gyermeknek nincs

tehetsége a nyelvekre vagy más tárgyra, ráfogjuk a tanárra, hogy nem tud tanítani és nevelni, vagy hibáztatjuk a rendszert, hogy túlhalmozza a gyermeket, holott az értesítő mutatja, hogy a tehetséges és szorgalmas gyermek megküzd az elébe szabott tanulmányokkal. A kevésbé tehetségesre nézve pedig egész jövője érdekében sokkal ügyesebb, ha más iskolát választ. Ezt persze nem úgy értjük, hogy keressen magának más gymnasiumot, amelyben talán könnyebben át lehet csuszni, hanem válasszon magának olyan szakiskolát, mely rövidebb uton teszi kerestéképessé, magának és a társadalmának nagy előnyére és hasznára.

A tanári kar eljárásának megbírálásában mindig bizonyos óvatossággal kell eljárni. Valtjuk meg őszintén, hogy a szülők ítélete a legtöbbször elfogult. Aki tehát az ezen oldalról eredő fejfejtulásokból indul ki, nagyon is egyoldalú információ alapján ítélt. De nem is tesszünk jó szolgálatot a közoktatás ügyének, ha minduntalan meghurcoljuk a tanári kart a nyilvánosság előtt. Nemcsak a tanári kar tekintélyének ártunk vele, hanem biztatjuk a gyermeket is, hogy a hibát sohase magában keresse, hanem mindig másban. Fordulhatnak elő egyes esetek, midőn főképp bánásmód tekintetében a tanárt megrovás illelheti, de ilyen esetekben az illető tanárnak feleletes hatósága mindig megadja az elégtételt.

A tanárképzés nálunk a kiegyezés óta magas fokra fejlődött, s a kormányzat kiváló gondját képezte. Szinte szemmel látjuk a fejlődést, s sok középiskola már jeles fiatal tanárokkal van ellátva. Ne lankaszzunk ezek buzgóságát okadatolatlantámadásokkal. Lássuk be, hogy elv vezérli őket a gyenge tanuló kiküszöbölésében, nem pedig rosszakarat vagy szívtelenség. Es ez elv követésére még felsőbb utasítások is készítetik őket. Látjuk azt is, hogy a középiskolai oktatás tökéletesítése a legjobb kezek-

be van letéve. A miniszter megadja most azt is, hogy a reáliskolákban rendes tanszéket állít a latin nyelvnek, s így az ifjaknak módjukban lesz onnét is átmenni az egyetem minden fakultására. Ez tehát nem azt bizonyítja, hogy a miniszter mindenképp elakarna riasztani az ifjúságot a tudományos pályáktól; inkább megakarja könnyíteni ezek elérését azoknak, kikben tehetség és akarat nyilvánul.

De viszont kijelenti a miniszter azt is, hogy minél több specialis szakiskola felállítására törekszik, melyek mintegy villámharitókul szolgálhatnak a gymnasiumok irányában, hogy az iskolázott proletárius ne üvekedjék.

Bár szívére venné minden szülő a miniszter szavait. Hány fiut lehetne abból a pénzből, melyet a gymnasiumban hiába pazarolnak rá, ha egyszer tehetségeinek gyengesége akadályozza a haladásban, — keresetképessé, szülőinek tamaszava és a hazának hasznos polgárává teszi. Ha egyszer a szülők ennek belátására jutnak, akkor lesz csak nálunk a középiskolák helyzete teljesen tisztázható.

Hadászati utak jó karban tartása. A köznevelés- és közkezelésügyi minisztérium a kárpátvidéki hadászati utakon múlt évben eszközölt katonai bejárások alkalmával észlelt hiányokról szerkesztett kimutatások közül a „H.-K.“ értesülése szerint, a budapest-rimaszombati utvonala vonatkozó oly felhívással küldte Pestmegye közönségéhez, hogy a megye területén észlelt hiányok megszüntetése végett mielőbb intézkedjék.

Szászok és románok. A nagy-szebeni „Tribuna“ kártaztaja az erdélyi szászokat, hogy a magyar irányadók körökkel kibékülési tárgyalásokat folytatnak. Nem tudja hogy csupán gazdasági vagy politikai színezetű az alku és erre nézve ezeket jegyzi meg: „Számra nézve kevesen és a harcban elfaradtan, a szászok jól teszik, hogyha a kormányval egységre lépnek, de jól vigyázzanak, hogy kulturális érdekeiket fel ne áldozzák és a románoktól el ne idegenedjenek,

mert azon pillanatban, a midőn a románok őket nem támogatják többé, a magyarok velük szóba sem fognak állani, a románok pedig csak az az szászokat fogják támogatni, a kik itt a Kárpátok közt a német műveltség ten-tartásáért harcolnak és a kik hangsúlyozzák a közös hazának polyglott jellegét.”

A belügyminiszter távolléte alatt a szokásos kihallgatásokat Boniczky Ferenc államtitkár fogja megtartani, még pedig minden szerdán déli 12 óráig.

Fabiny Teofil igazságügyminiszter nehány hétre Gasteinba utazott.

A honvédség újjászervezése.

A „magyar királyi honvédegyalogság szervezeti szabályzatai“ azonnal életbe lépnek. E szabályzatok szerint a zászlóalj önálló hatásköre megszűnik s azok egész állományukkal beolvadnak azokba a feldandár parancsnokságokba, melyekbe az új beosztás szerint a megfelelő ujonczozási járasok emi fognak. Hogy a zászlóalj új szervezése és beosztása zavarokat elő ne idézzen, azoknak jelzése minden egyes esetben további intézkedésig tört alakban fog történni és pedig az új név- és új szám- törtnek a számlájóját, az eddigi szám pedig a nevezőjét fogja képezni, úgy hogy például az 58. zászlóalj helyett lenne:

Magyar királyi honvédségi gyalog feldandár Poszonyi 1/58 zászlóalj.
A „szervezeti szabályzatok“ leglényesebb pontjai a következők: A magyar királyi honvédegyalogság békében és háborúban 28 gyalogfeldandárból áll, melyek mindegyike ismét egy törzsből, 3 egész 4 táborig zászlóaljból áll, utóbbi csak háború idején. Minden zászlóalj békében egy törzsből és egy keresztszázadból (az 1. és 6. feldandár 4 zászlóaljának kivételével, melyek csak mozgósítás esetén állítanak föl), háborúban a törzsből és négy táborig zászadból; a pótzászlóaljak 3 egész 4 pótzászadból. A m. kir. f. me. honvédségi kerület békében egy táborig századot állít egy kerület. A feldandárokat 1-től 28-ig folyó számmal fogják jelölni. A zászlóaljak, hasonló módon a keresztszázadok, utóbbiak az eddigi zászlóalj-számokkal megegyezőleg, minden feldandárban 1-3-ig illetőleg, 1-4-ig eső számokat viselik; a zászlóaljak ezenfelül még székhelyük, illetőleg a megye

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Az unokaöcs.

(Elbeszélés.)

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

— Eh! Mit? Nem akarunk belőle papot nevelni, — vélte az apa. — Hadd tanuljon itthon.

Az anyja tökéletesen egyetértett az apával. Raha is kevesebb kell itthon s legálább tudják, hogy nem koplal a fiu.

Es attól az időtől kezdve otthon tanult Tibor. Nevelő mindig akadt, holmi szegény tót diák, ki olcsó pénzért szívesen tanította az urfi, s mellett a gazdaságban is lehetett használni, az ember kiküldte az amicét a szőlőbe a kapásokhoz, ő mérte ki a zabot a kocsisnak, míg a nyomtatás tartott, addig a szérűn hált s télen át ő fejtette le a bort a pincében.

Valami nagyon sokat nem tanult ezek től a szegény fráterektől Tibor; de az anyja látta, hogy a fiu szeret olvasni. Azoknak az együgyű papoknak a városban nincs igazuk. Tiborból még híres ember lehet, csak . . . csak . . .

A dunántuli Lajos ur vagyona forgott szüntelen a jó aszony fejében. Csak azt a vagyont megszerzhették Tibor számára. Törte rajta eleget a fejét ez a szegény házaspár; gyakran emlegették sohajtva, reménykedve.

— Hej! csak azt örökölhette Tibor! Beszéltek róla sokszor a fiu előtt s mélyen vésődött az az ábrándozásra hajlandó gyermek képzetébe. Ugyszólván e gondolatnál nőtt Tibor ifjává. Ragyogó képeket festett síbe a fantázia. Ha ő egykor majd gaz-

dag lesz, ha reá száll a nagy vagyon, melyet a távolság s az ifjúkor kettős tüdőklő szemüvegén át, számtalanszor megnagyítva látott, mint ama sokoldalú csillárívegeken át, melyeken a gyermekek úgy szeretnek nézegetni . . .

De hisz ez csak olyan álmódzás volt. Nem ő volt a legközelebbi rokon, többen álltak előtte, mellette s nem lehetett arra számítani, hogy Lajos ur épen őt választja. De hátha mégis, — gondolta magában a fiu.

Hátha mégis! gondolták a szülők. Es ime beteljesült. Most itt lakik a nagy kastélyban, kissé kopottas ruháit ujakkal, elegánsokkal cserélte föl, külön fogatvan és Lajos bácsi teljesen szabad kezét enged neki költekezés dolgában.

— Nem akarom, hogy valami zsgori legyen belőled, — mondja neki s kezébe nyom egy tele tárcát.

Az ifjuna még mindig úgy tűnik föl, mintha álmódne. Merengő nagy szemű oly tétovázva járnak körül, mintha még mindig attól félne, hogy egyszer majd felbred. Arca lángol, gondolatai sebesen röpülnek, melle mintha kitágult volna. Oly sajátos érzés ez.

Nem, nem álom. Kezében tartja a tömött pénzes tárcát s ha kitekint az udvarra, ott lát befogva a kapálózó két tüzes félvér lovat. Az az ő fogata. A eseléség kaplplevéve tisztelettel áll félre utjából; csak egy pillantást kell reájok vetnie s rögtön látja, hogy jövendő urukat köszöntik benne.

A vendégek, kik a kastélyba jönnek Lajos urat látogatni, mind oly nyájasak az ifjuhoz, öreg urak karon fogják őt, hívogatják magukhoz s Lajos bácsi is biztatja:

— Miért ne monnád? Csak erjed. Fia! vagy, mulass. En nem szeretek már kimozdulni fészemből.

S az ifju megtogadja a tanácsot, mulat,

jön, megy, félkemdig mintegy álmóban, lángoló arccal, ragyogó szemekkel. Mindenütt szívesen látják, leányos házaknál alig tudják, hová tegyék, úgy keresik a kedvét, úgy mulattatják.

Kissé felénknek, kissé szögletes modorúnak, kissé halgatagnak találják ugyan; de másképp mindenképp megegyez abba, hogy igen kedves, igen csinos fiatal ember. Nyájas pillantások szállnak feléje ifju és öreg hölgyek szeméből, mosolyogva bátorítja sok szép ajk. Egy ideig mintegy folytonos mámorban él Tibor, bizonyos láza, kábultságban, mely néha bátrabbá teszi, néha meg habozóbbá, mint a milyen valódi természete, de soha sem engedi, hogy valami tartós benyomást tehessen reá. Minden csak úgy hirtelen átsiklik lelkén mint az álom képei.

Hanem mikor ezekből a kirándulásokból hazatér, olyankor még szótlanabb Tibor mint rendesen; szótlan, nagyon me-rengő.

— Mi bajod, fiu? — kérdezi Lajos ur aggódva.

A fiu fölemeli nagy fekete szeméit, de a másik pillanatban már lesüti. Azt akarja mondani: „boldog vagyok“; azt és még egyebet. A hála elárasztja szívét; csordultig megtelt az a szív a csak hajszányi kell még hozzá, hogy kiümljön az értelem, mely nem tér már bele de az a hajszányi hiányzik s a büszkeség visszafojtja, a mi még szíve felé akar tódulni. Tudja, hogy Lajos bácsi nem szereti a hízlegés; s az a gondolat, hogy hasonló, hízlegő szinben tünethet föl, lekötí Tibor ajkát; de egy percig hallgat, aztán kitérőleg felel.

Lajos ur tudja, hogy a fiu nem felelt őszintén, de nem faggatja tovább. Haragosan összehuzza sűrű szemöldökét s apró villogó szeméi egy pillanatig fürkészőleg szálnak át az ifju vonásain; de úgy látszik, nem tud

tisztán olvasni e vonásokból, mert kedvetlenül abba hagyja ezt a fürkésző nézést.

— Bizalmatlan hozzáam, — mormogja magában! — fél tőlem.

Lajos urnak egész életében tetszett az, ha félték tőle; most először esett neki rosszul. Tudja isten, e fiu előtt mégis más akart volna lenni, mint a rettegett férfi. Valami afféle viszony lebegett képzetében, a mi hanem is lett volna egészen az apa és fiu közötti gyöngéd kapocs, de ahhoz némileg hasonló; e két egymástól annyira különböző jellem közt azonban, nehéz volt megtalálni ez összekötő kapocsot.

Hónapok multak, elmúlt egy év, elmúlt a másik is és még mindig oly idegenen álltak egymás mellett Lajos ur és Tibor, miat az első napokban. Sőt talán még idegenebben. Mert a dolgok természetes rendje az, hogy két szív, mely nem közeledik egymáshoz, eltávolodik egymástól.

— Korábban kellett volna kezdenünk, — mormogta magában Lajos ur.

Egy darabig megfordult elméjében az a gondolat, nem okosabb volna-e egy gyermeket hozni ide magához a rokonságból, ki ártatlan kedélyt, ki könnyen megszokik, ki őt atyjának tekintene, atyjának nevezné?

De valami nemesebb szegényszert visszartartotta ettől. Bár nem igért Tibornak semmit, mikor őt magával ide hozta, de érezte, hogy e tettel mint egy lekötözött magát őt választani örökösül s oly reményekre jogosította az ifjut, melyeket ok nélkül nem szabad megsemmisíteni, pusztá nélküliből. Es végre nem mindegy-e reá nézve, bárki legyen is örököse? Miért keresne most ismét mást? Az a rövid idő, a mi még hátra van neki az életből, így is, úgy is hamar eltelik.

(Folyt. köv.)

Videki megrendelések pontosan teljesítenek.

vagy ama kerület szerint nevezetnek, a honon kiegészítést nyernek. Például: Magyar királyi 20. sz. honvédségi gyalog feldandár 3 vasmegyei zászlóalj, illetőleg 3. keret század.

A feldandár törzset és részeit lékében, az utóbbiak kiegészítési területén és pedig a zászlóaljakat vagy egyenként vagy többet együttesen állandóan helyezik el. A feldandártörzssel nem ugyanazon helyen lévő zászlóaljak (keret-századaikkal együtt), valamint a fumei keret század az elsőhöz „elkülönített” zászlóalj, illetve osztály viszonyban állanak. Az eleségkészlet, valamint az összes hadiszekereszeti és egyéb felszerelési készletek a fumei keret századot illetőleg mindig a zászlóaljak állandó székhelyein, míg a feldandártörzset illetőleg azoknál a zászlóaljaknál helyezendők el, melyek a megfelelő legénységet a törzsnek állítani tartoznak.

Feldandár-parancsnok: egy, ő felsége által erre kinevezett ezredes vagy alezredes. Ő parancsnok a feldandár minden részében. Egyetlen kézen összpontosulnak a feldandár összes kiegészítési, nyilvántartási, kiképzési, katonai és igazgatási teendői. Ő a feldandár alája rendelt csapatoknak hadi készütségeit s az eleségkészlet kifüggesztését kezeli. Minden jogot és kötelességet a feldandárparancsnok a „magyar királyi honvédség szolgálati szabályzataiban” az ezredesek mint ezred (feldandár) parancsnokok számára előírt hatáskörben s az érvényben lévő külön intézkedések szerint teljesíti.

A zászlóalj-parancsnokok résziint törzstisztek (alezredesek és őrnagyok), résziint rangszerint idősebb századosok (törzstisztejelöltek), kik minden tekintetben közvetlenül a feldandárparancsnoknak vannak alárendelve. Ezeknek hatásköre a „magyar királyi honvédség szolgálati szabályzataiban” és az idevonatkozó szolgálati utasításokban és intézkedésekben van megadva. A feldandárparancsnok a következő közegek fölött rendelkezik: a feldandár-segéd-tisztek (rang szerint fiatalabb főhadnagyok és hadnagyok) fölött — a pótcapat parancsnok (százados vagy főhadnagy) fölött s a csapat-állományból mint nyilvántartó-tiszt hozzá beosztott alantasszist fölött, kik a segédsemmel együtt a „honvédségi nyilvántartás”-t képezik, a feldandárnál a gazdasági adminisztratív szolgálat teljesítésére s a szükséghez képest rendszeresített számú honvéd-orvosok fölött, a feldandár-fegyverkezelő tisztt, a Lajta melletti brucki hadi lövész-iskolában ezérel kiképzett rang szerint idősebb főhadnagy vagy rang szerint ifjabb százados fölött a csapat állományból — továbbá a feldandár állományánál az iroda-szolgálat teljesítésére négy törzs őrmester fölött, és pedig kettő a gazdasági adminisztratív szolgálatra; hasonlóképpen a szükséges iratok és küldönczök fölött a csapat állományból, végül a háboruban egy élelmezési tisztt (alantasszist) fölött az ellátási-szolgálat teljesítésére. A pótcapat parancsnokokat, kezelő tiszteket és orvosokat a honvédelmi miniszter osztja be.

A zászlóalj-parancsnokoknál a teendők végzésére a következő közegek vannak alkalmazva: zászlóalj-segéd-tiszt (hadnagy), a zászlóalji kezelő-tiszt (hadnagy vagy főhadnagy), a honvéd orvos, a zászlóalji-fegyver tisztt, a zászlóalji puskaműves s az irodai segéd-szolgálat ellátására szükséges iratok

és küldönczök a zászlóaljak állományából. A keret századok a zászlóalji parancsnokoknak s ezek utján a feldandár parancsnoknak vannak alávetve; a fumei keret század közvetlenül a 20. feldandár alatt áll. A keret századok feladata: az ujonczok képzése, az altisztek utánképzése s a tényleges szolgálatban álló s a különleges szolgálatokra képzendő legénységnek katonai iskolázása. Ők képezik a zászlóaljak tábori századai számára a törzset tisztekben és legénységben, a goudoskordnak továbbá az összes belső-és-ör-szolgálatról, a békeállománynak szánt ruházatok, felszerelések és fegyverek kezeléséről és nyilvántartásáról, s a zászlóaljak elelmezési készleteinek kezeléséről és nyilvántartásához szükséges munkaerőt szolgáltatják.

A tartalék-zászlóaljak, melyek háború idején a feldandártörzs állandó állomáshelyén egyesített tartalékszázadokból fognak képezni az a rendeltetése, hogy az ujoncz és egyéb tartaléklegénység katonai kiképzéséről gondoskodják s a legénységi állományának a harc-térben levő osztályai számára a szükséges pótlékokat szolgáltatassza. A tartalékzászlóalji parancsnokává egy törzstisztt vagy egy kapitányt, esetleg a szolgálaton kívül vagy a béke-állományból már béke idején kijelölnek. A harc-zászlóaljakhoz tartozó honvéd legénység, valamint a gyalog utaszi és sebesült szállító altisztekkel együtt háttüőt fegyverekkel és oldalgyeppel; az utasok, dobosok, kürtösök, törzsvezetők, mészárosok, számvevő altisztek, szekeresek, sebesült és kötszer-szállítók, segédmunkások és a puskaművesek utaszkarddal vannak ellátva. A törzs és főtisztek gyalogsági tiszti karddal s a Gessner-féle revolverrel vannak felügyelve; a hadapróditisz helyettesek s a törzsőrmesterek csak a gyalogsági tiszti karddal vannak ellátva. A tiszti szolgák s a lövölők mincseinek felfegyverezve. A hadi lövész-készlet altisztek számára 20, a tizedesek és honvédek számára 70 db, tőrtényből áll.

Napi hírek.

— A „Debreczen” két újabb sajtó-pere. A kir. ügyészség két újabb sajtó-pert indított a „Debreczen” szerkesztősége ellen. Az egyik sajtó-pert tárgyát a 111. számban (Gáspár Imre szerkesztő tollából eredt) „A helyzet” című cikk képezi, mely felség-sértési vádat vont maga után. A másik inkriminált cikk a 125. számban jelent meg „Szécsend” cím alatt s irójául Kósa Bara vallotta magát.

— A debreczeni h. nánási vasut rendezési közgyűlést folyó hó 20. án d. e. 9. órákor fogja megartani. Mint már tegnap is felemlítettük, előzőleg az igazgatóság fog gyűlést tartani.

— A dohány állás. A napokban vizsgálta meg a pénzügy-és rendőrség vidékünkön a dohányt. Ez időszerint még s mmi baja sincsen, sőt ellehet mondani, hogy szép reményekre jogosít. — Örülhetnek a pipázók de imádkozhatnak is, nehogy valami érje időelött.

— A debreczeni Fröbel gyermekkert egyesület választmánya tegnap délután megtartván ülését, jelen voltak ott. Elnök: Varga Dalmi Teréz, Meltóságos Bethlen M. Róza grófnő; Rausner Alajosné urhölgyek, és al-eelnök: Fábán Lajos, tanfelügyelő Kis József ur, Fazekas Sándor ur és Balogh Zsig-

mond titkár. — A gyűlés legörveudestesebb tárgya az volt hogy a közelebb megtartott nyári táncvizsgálaton a megvizsgált számadások szerint 76 forinttal gyarapította az egyesület vagyonát.

— A nagy erdei vígadó bérleti 10 frt, a helyi vasut igazgatósága pedig 5 frt, felül fizetést adván a f. év június 26-án tartott nyári mulatság alkalmából a „Fröbel gyermek kert” javára: t. t. ezen kegyes aján-dekaikéval fogadják az egyesület nevében hálás köszönetem. Varga Dalmi Teréz elnök.

— A ma délutáni térszene műsoro-zata. 1. Induló. 2. Ouverture. Szerzetes és ka-tona. Hebenstreit 3. Schatz Walzer Strausz-tól. 4. Romanze. — Léé töl. 5. List induló gróf, Zichy-től, 6. Polka — Gleisner től, 7. Potpourri Alarcos-bárból Verdi-től. 8. Brecht induló Sykorá-tól.

— A „Villám” helybeli élelzap szer-kesztősége felkért bennünket arra, hogy t. olvasóinkkal is tudassuk, miszerint ha neta-lán mint ilyenek a „Villám”-nak is előfizetői volnának és lapot nem kaptak volna, — eziránt egyenesen a szerkesztőséghez (Teleky u. 2167. sz.) sziveskedjenek fordulni.

— Hymen. Kalas István körös ladányi volt segédlelkész s jelenleg ér-tarcsai lelkész jegyet váltott Eöry Endre körös-ladányi ta-nító leányával Vilával.

— Országos dalárünnepély. A pécs országos dalversenyre, nagymérvű előkészü-letek folynak, intelligens városá élén a pol-gármesterrel mint az ottani rendező bizottság elnökével már a közzétett jelentések szerint nem kimél semmi áldozatot és fáradságot, hogy az ott megjelenő dalárok és az ünnep-lyességeken résztvevő pártoló tagok, minél élvezetesebben tölthessék idejüket. Építettek nagy dalcsarnokot, melynek nézőtere lega-labb 3000 embert befogad, magán a szinpa-don hol a dalárok összeüladása rendeztetik 900 dalar kegyelmesen megír. Az ország minden részéből eddigél 63 dalárda jelent-kezett részvételre, olyan versek szám a me-lyet megközelítő eddigi verseuék alkalmá-val sola sem volt elérhető. Közöljük egyebirant tájékozásul Aidinger János királyi tanácsos s pécsi polgármesternek vá-rosi dalárdáuk elnöke Márk Endréhez ez ügyben intézett levelet, melyből olvasóink az iránt is tájékozva lesznek, mennyire gon-dosan kiterjedt figyelmre a rendező bizottság-nak a résztvevni szándékozók kegyelmére. A levél így hangzik: f. é. július hó 2-án kelt szives soraira van szerencsém tisztelet-tel válaszolni, hogy ohajtásának teljesítése, hogy t. i. a debreczeni dalárda tisztelt tag-jai a dalárünnepély alkalmával együttesen helyettesessenek el, ak-dályba nem ütökzik s gondom lesz rá, hogy kegyelmük bizosítá-sára minden lehető megtörténjék. A 15 tagu zenekar (Rácz Károly zenekara. Szerk.) ka-tonai ágyakban egyik külvárosi iskolában lesz elhelyezve, — a központból azonban nem messze; az ellen nincs akadály, hogy esténként ott hallassa magát, hol a debreczeni dalárda kívánni fogja. végül még azt kérem, hogy a pártoló tagok névsorát és polgári állását mi-előbb közölni sziveskedjék, de különösen fel-kérem, sziveskedjék arról is értesíteni, hogy hölgyek jönnek-e a családok kíséretében, hogy ezeknek is kellő elhelyezésre iránt ide-jén gondoskodni lehessen. Felette örvendek azon téves tudósításnak, hogy kitünő dalar-dájuk nagy érdeklődéssel néz a pécsi ünnepélynek eléje, — mely örömmel legia-kább azzal vélek kifejezést adhatni, —

az ágyban körülbelül 24°—30 Celsius fokú melege legyen. Derekaljue különösen szalmát, lószórt tollpelyhet, gyapjút vagy pamutot szoktak használni, melyeknek többé kevésbé mind-az-ike nyújthat bizonyos fokú ruganyos és le-vegős fekhelyet. A tris, ugynevezett zsup-szalmának megvan nagy mértékben mindket tulajdonsága, csak az a baj, hogy csakha-mar összenyomul s ez, valamint a gyakori feirázogatás által összetörmölődik s penész szagu anyaggá válik — tehát gyakran meg-újítandó. A hínár többszöri kifőzés által kulogozás után megmenekül szervi anyagaitól és gondörödése folytán jobban megfelel céljának, de ezt is gyakran föl kell rázni s olykor a verőfényre is kitenni szükséges szellőzés végett. Gondörített lószórt, köztudomás szerint nagyon ruganyos, szellős és száraz fekhelyet nyújt, melynek általános használatát csak dragább volna nem engedni. A pehely-derekaljak, ha nem nagyon vastagok, nem becsnérsémi valók, mint ama derekalj-és duuna-óriások, minöket valaha ősi-ink használtak tornyos nyosolyaikban. A mérsékelt vastagságú toll-derekaljak puhák, szellős, testhez idomulók s a meleg jól megtartják. Csak a tömör ágyneműek nem engednek magukba elegendő légáramlatot s szívják magukba a test kipárolgását, melynek szerves alkotrészeit makacsul visz-szatartják. Ezáltal azután légmeatesekké válnak, izzadást idéznek elő s tartanak visz-sza, az alvókat egészségtelen párázattal s gyakran ragályos anyagokkal véve körül.

Kis gyermekeknél és sovány öreg em-bereknél, a tollágy nem elkerülhetetlenül szükséges, míg ellenben erőteljes egészséges embereknél, jelesen a főserdült ifjúságnál, mint terítő, eldobandó.

A sokig használt tollaknak a rozsz tulajdonságuk van, hogy a huzamosabb ideig való használat által oly parányi részekre

hogy az itteni tartózkodást minden fölem ki-telhető módon kellemesé iparkodom tenni. A miért is bizalommal felsérem, miszerint ohajait úgy esetleg nehézményeit velem közölni ne terheltessek, hogy azoknak megfelelői illetve azokat elhárítani módomban legyen. Kiváló tisztelem nyilvántatása után vagyok hazafias dalnoki üdvözléttel Pécsétt 1886. évi július hó 5-én kész szolgálja: Aidinger József m. k. polgármester, mint a d. ü. r. központi bizottság elnöke.

— Sajtóper Czeichner Jontel és Czeich-ner Hers Leóbnak Marmor Salamon elleni sajtóperében a kir. Curia megváltoztotta a deb. kir. tázké mint sajtóbírósnágnak azon végzését, melyben a tázké a tanuk részére az utazási költség előlegét megtagadta, s tázké ennek következtében legközelebb fog eszen sajtó ügyben újabb tárgyalási hatá-rídot tűzni.

— A tegnapi nap. Már annyira hozzá szoktunk a kellemetlen időhöz hogy szinte csodálkozunk, a mikor egy napos, kellemes délutánnal találkozunk a Médárdus utáni bo-rus napokon. Az utóbbi idő járás különben mintha beakarón a vénéktapasztalatánalaku-ló időjárásnak fontosságát bizonyítani, nem egy kellemetlen meglepetést készít számunkra. Majd, mint tavasszal ötször esik napjában a zápor, ötször mosolyog le a tavaszi kék ég, majd napokig tartó komor, elkeserítő ősi felelgek húzódnak át fejünk felett. No, de talán az ilyen meglepetéseknek valahára vége szakad. Tegnap már reggeltől fogva igazi kellemes szellők szállodáltak, melyek a mig lehűsíték kissé a levegőt, szabadba csaltak mindenkit: nőt, férfit, gyermeket. Este felé már mindenki szabadba volt, — s a mulató helyek megteltek közönséggel. A nagy erdő hús járnait is sokan keresték fel, valamint a vígadó terrasát, de zene sehohsem hangzott. A nagyerdőn úgy látszik még mindig tart a conflatus a bérők és cigányok közt, — no csak várjuk türellemmel mikor méltózat-nak nekik kibékülni. A kis Balaton csolna-kázó egyesület is sokan keresték fel, s a túrge csolnaksereg vidáman szeldelte a homokten-gerbe ültetett kis tavaszkát. — Ott is régen láttak ly szép évszónátot kö-zönséget, kiknek nagy része szintén a bá-jos szőpneemből került ki. — A népkertbe is igen sokan látogattak el a k e r t e s z ur nagy boszuságára, ki persze még most is morogva pokolba kíván minden látogatót.

— A házaló kereskedelem. Régi haj ez már nagyon, de eddig nem lehetett ellene megtalálni a gyógyszer. Az iparos, ki ház-béret fizet, s huségesen rajta van, hogy adó-ját összekuporgathassa, — kiknek azon-felel a jó munka készítése is érdekében áll, — elég boszusággal látja, hogy a ház-aló, — s különféle brancheba tartozó utazó úgynökök, kereskedők, napról, napra elhódítják előlük rosz munkáikat a tért, s különösen a helyi piacot. — Már városunkba is sokat gondolkoztak azon, milyen eszközök-kel lehetne őket legelőbb a helyi piacról ki-szorítani. Végre a miniszterium vette kezébe az ügyet belátva azt, hogy az új ipartörvény meg alkotása óta az ország nagyobb városában a házaló kereskedelem, mely nem minden tör-vényi hatóság által van szabályozva, rendki-vül sok kárt és kellemetenséget okoz. Mind-matalan felhangzottak már a panaszkok, ép ezek folytán a miniszterium már maga is kívánna a házaló kereskedés gyökeres rendezést eszközölni, s felhívást bocsájtott az összes kereskedelmi és ipar kamarákhoz, melybea

oszlódnak szét, mikép bármily szöveten átha-toznak a szoba levegőjét kellemetlen és a lékzósorvra ártalmas porral töltik be. Hogy a derekaljak, nevezetesen a véko-nyabb lószórmatracot, melegebbé tesszük, ha a szükség úgy kívánja, gyapot v. pamut takarót terítünk a fölé, melynek az az elő-nye is megvan, hogy szellőztetés, porlás és a verőfényen való szikkasztgatás által vagy kimosatás által mindig tiszta, fölfrisített anyaggal érintkezhetik testünk. Hasonló czélból angol módra, hosszú a lábfejig nyu-ó flanel ingek használata igen ajánlatos. Az ágynemű ruganyosságának emelése és annak mentül szellősebben tarthatása vé-gett, legyen bár a fekhely akármilyen anyag-ból, mulhatatlanul szükséges, hogy az ágynemű ne nyugodjék kemény anyagon, például desz-kákon, melyek a légáramlatot gátolják; ha-nem hevedereken vagy kötélcsozaton. Még jobb, mert szellősebb és ruganyosabb a soit-ronyhálózatú vagy aczéiruganyokkal elatott madracz, melyet azonban, drágasága miatt, csak a kedvezőbb anyagi körülményeknek örövendő családok használhatnak. A test betakarására legalkalmasabbak a gyapot-paplanok; a lábakra, melyek több melegét igényelnek, különösen gyermekeknél és sovány, rosszul táplálkozó embereknél vánkos is teendő. Míg a lábakat melegen tartani, s az ágyfától való érintkezéstől megóvni célszerű, a meenyiben ez is, mint a hideg lábak a alvársra zuvarogó hatnak, s gyakran a láb-ban és lábikrában is göröcsöket idéznek elő, addig a gazdagabb véckeriégés által jobban átmelegedő fejet inkább hűvösebben kell tar-tani; minél fogva a legalkalmasabb a jó kemé-nyen töltött lószórvánkos, mely az agyat a fölhevültől és izzadástól megóvja. A hűsén tartott ágy reggel az ébredés-kor könnyedebb s nem érzünk kabaltságot, mint olykor a tollvánkosok használata után. Csak kopaszfejűeknek, kik nappal parokát

A mi ágyunk.

Dornblüth F. igen érdekesen elmélkedik arról; minőnek kell lenni az emberi nyug-belynek, hogy az egészség és kényelem igényeinek megfelelőhessen.

Ha mi — úgymond — ágyunkat ren-deltetéshez képest akarjuk berendezni, nem csupán nyughely, hanem éji öltözék gyanánt is kell azt tekintenünk. A nap fárdatmaiban ellankadt ember ágyauak puhanak és ruga-nyosnak kell lennie, nehogy az a nyomás ál-tal tördődttséget vagy éppen fájdalmat okoz-zon; elég szelesnek és hosszúnak, hogy tag-jainkat kényünk kedvünk szerint elhelyezze, hajtaassuk fejünket alomra s főkvésünkön is könnyű szerrel változtathassunk. Ágyunknak nem szabad egyenetlennnek, hepehupásnak, na-gyony mélyedésnek lenni, sem pedig nehéz takarót alkalmazni, mely minket a köny-ved mozgásban gátolna avagy testünket görbült helyzetbe kényszerítené s lélekzetvé-telünket is megakadályozhatná.

E czélok megkövetelik, hogy nyughe-lyünk csak nem földszintes laposságú legyen s e tekintetben legcélszerűbbek a ruganyok-kal vagy sodronyálával ellátott madraczok. Csak a test felső részének szabad „érsékelt-ten emelkedő magasságban nyugodni, amint azt részint a szokás, részint valamely benső szervibaj többé kevésbé megkívánja. A fej megtehető keményvankoson vagy göngyön nyugodjék, mely eléggé vastag legyen, hogy hanyat f-ke a fej kissé a mellre hajoljon, mert ily módon a lélekzés zárt ajkkal szaba-dabb. Általában a hanyatfekvés legajánlato-sabb, mivel így legkönnyebben vesztünk íle-kezetet. A lejtődés éveiben a hanyatfekvés nem tulajdonított hátrányok is inkább más körülményeknek, nevezetesen az ágyneműk túlságos melegsége stb. róható föl. Oldal-lekészkor a mell alsó része kevésbé lélekzhe-tik, mert minden lélekzetvéteknél a testany-

egy részét is emelni kell. Ágyunknak, mint éji öltözéknek, a test melegségét együtt kell tartani, a nélkül hogy e miatt felhevülnék avagy bőrünk felszínének párolgása akadályozva lenne. Minthogy — közmondás szerint — alvaskor a test kevesebb meleget fejt ki, mint ebrenlétkor, emelőfgva testi melegségünk is jobban együtt kell tartania ágyunknak; ilyenkor mérsékeltlen hűvös szobában is be kell takaroznunk, — holott ha főnn vagyunk, ugyanabban az öltözékben nem érezzük úgy a szoba hűvöségét. E körülménynek tulajdonítható az, hogy nem elég-séges takaró alatt, vagy hideg ágyban önkénytelenül összevonjuk tagjainkat, mert olyankor a meleget kiadó testfelület össze-húzódik. A test melegségének kifejlődése egyeb-iránt nagyon különböző és így ahoz képest kell választanunk a takarót is. Jól táplál-kozott kövér és bővérű embereknek több a saját testi melegt, mint a rosszul táplálkozó sovány és vérszegényeknek. A testnek bór alatt lévő zsíros burka összetartja a test me-legét. Ellenk testmozgás mellett több meleg fejlődik ki, mint nyugodt éle t m ó d n a n. Kis gyermekeknél nem csak ezért alkalma-zandó melegebb takaró, mert csakélyebb na-ruk a melegejtől, hanem mert a test nagyságához viszonylag több meleg párolog-tóluk el; ép így öreg emberekre nézve is áll ez, csakélyebb melegejtől, mert az áll.

Tulajdonságos meleg ágyak akadályozzák a rendes anyagcserehez szükséges gázköze-keztést a bórón át, az ugynevezett bórliézést helyesebben bórzellőztetést, gyakori izzadás megálgatja a bór s könnyen hűlést idéz elő. Gondos megfigyelés után meglehet állá-pítani, melyik test mily melegségű takarót igényel. Inkább kevésbé meleg takarót hasz-náljunk, sem mint tulmeleget, a helyett arról gondoskodva inkább, hogy elegendő testmoz-gást, a bór ápolása és jól táplálkozás által lehetőleg fokozzuk testünk melegség fej-lődését. Szóval fődolog az, hogy testünknek

azok fe-
ben vél-
fel. Biz-
s megér-
ből ki-
szakad-
gyében
tanító u-
mond m-
dumegy-
vetkező
sait az-
zetenes
Nádudv-
szórmén-
náson. E-
8 óráko-
zése pe-
lutáni v-
azért, h-
vagy mi-
lettei fe-
nebb ne-
sain me-
1886. jú-
tanfelüg-
szel Bud-
fog meg-
magyar-
melt árp-
kilogram-
dendő be-
sülethez.
vidéki g-
sör- és s-
és egyéb-
árpakat
sórárpa,
den egy-
bronzdísz-
a gazdak-
1340 rés-
62 egyle-
menyen-
toznak.
szerette-
nem bizo-
csak a b-
lál a ven-
re eddig-
ez, mely
pély em-
unnepe-
nepi lap-
Brüsseltől
borzasztó
izgatottsá-
utczában
egy szá-
30 éves
seg, mel-
gyorsan
a színel-
melyek k-
előhívott
részek o-
merettel
nos vagy
merényes-
siker nél-
támpont-
reses dac-
tek, hogy
viselnek,
olyaokna
ban szent-
Minc-
szül, mag-
s egyéb-
az agyner-
ujra levál-
Földolog
ponkint s
verőfényre
meg agyu-
Agy-
ez agyner-
lik, miizu-
kór csiráj-
egy lehet
mindennap-
s így ein-
ágy fölvet-
Hog-
nem szok-
teges emb-
óvassanna
időkben á-
melyek se-
De minth-
a kigözlő-
testen kö-
ges a gum-
lepedőt áll-
Maga-
vagy vasb-
zal bevon-
hesse be-
ágyak, mi-
akadályoz-
Ha a z-
vételeivel r-
kellemes le-
mindig vid-
inkhoz, az-
deákonyh-

dét minden fölem ki-
sét iparkodom tenui-
jelentem, miszerint
köznyelvi velem kö-
legy azokat megjelö-
si módomban legyen.
vántása után vagyok
zettel Pécsét 1886.
ster, mint a d. h. r.
ner Jontel és Czeich-
ma Salamon elleni
ma megváltoztotta a
sajtóbírósnak azon
és a tanúk részére az
rését megtagadta, a
ben legközelebb fog
b tárgyalási határ-
p. Mar annyira hozzá
időben hogy szinte
egy papos, kellemes
a Medardus utáni bo-
bi idő járás küllömben
kötészetelátalásul
at bizonyítani, nem egy
t készit számunkra.
ször esik napjában
gje a tavaszi kék
kómor, elkecsertő
at fejünk felett. No,
epetéseknél valahára
m reggeltől fogva
zaldogataik, melyek
egőt, szabadba csaltak
gyermekét. Niste felé
volt, — a mulató
leggel. A nagy erdő
teresték fel, valamint
ese esőben hangzott.
mak még mindig tart
s csapadék közt, —
mel mikor méltósá-
a his Balaton csolna-
keresték fel, a s tőrge
szeltesen homokos-
vácsok. — Ott is
es válogatott kö-
resse szintén a ba-
k. — A nap kertbe
k el a k e s t e s ur
perze még most is
minder látogatót.
eskedelem. Regi baj
nem lehetett ellene
t. Az iparos, El haz-
rajta van, hogy adó-
a. — Hírek az on-
sítése is érdekében
letje, hogy a há-
a brancsba tartozó
edők, napról, napra
munkának a telt, s
t. — Mar városunkba
son, melyen eszélőre-
a helyi piszoköl-
kterum vette kezébe
s új ipartörvény meg-
nagjobb városiban
ly nem minden tör-
szabályozva, rendi-
etemeség okoz. Mind-
s panaszok, ép csak
mar maga is kívánna
gyűlölet rendezést
bocsátott az összes
amarsához, melybe

azok felszólítottak, hogy a fennforgó ügy-
ben véleményüket nyilvánítsák és terjesszék.
fel. Bizonyára a felszólításnak lesz is hatása,
s megérhetjük, hogy a házaló kereskedelm-
ből kifolyó kellemetlenségeknek vége fog
szakadni.

— **Méhészeti vándortanító Hajdume-
gyében.** Felhívás, a hajdumegyei népiszkolai
tanító urakhoz! Tisztelettel értesítem a t.
tanító urakat a felől, hogy tek. Nagy Zsig-
mond m. kir. méhészeti vándortanító ur. Haj-
dumegyeében f. július hónapban az alább kö-
vetkező sorrendben fogja méhészeti előadá-
sait az egyes községekben megtartani, neve-
zetesen 13-án Földesen, 14-én Kabán, 15-én
Nádudvaron, 16-án B. Ujvároson, 17-én H. Bő
szőrményben, 19-én H. Dorogon, 21-én H. Na-
nason. Előadásait a jelzett napokon reggeli
8 órakor kezdi meg mindenütt, — megérke-
zése pedig az előadást megelőző napnak dé-
lutáni vagy esti idejében fog megtörténni
azert, hogy vele az illeték és érdekeltek egy-
vagy más dologban értekezniessenek. Tiszte-
lettel felkérem a t. tanító urakat, hogy ten-
nebb nevezett tanító urnak méhészeti előadá-
sain megjelenjenek sziveskedjenek. Debreczen.
1886. július 7. Kiss József hajdumegyei kir.
tanfolyelöl.

— **Országos árpakiállítás lesz az ősz-
szel Budapesten.** A kiállítás okt. hó 1-3-ig
fog megtartatni s részt vehet benne minden
magyarországi termelő, de csak 1886-ban ter-
mett árpával. A kiállítandó mennyiség 475
kilogram, mely szeptember 20-ig küld-
endő be az országos magyar gazdasági egye-
sülethez. A bíráló bizottság az országos és a
vidéki gazdasági egyesületek kiküldötzeiből,
sör- és szeszgyárosokból, sertés hizlalókból
és egyéb szakértőkből alakult. A beérkező
árpkat három osztályba sorozzák, u. m.
sörárpa, szesztorzdei és takarmány árpa. Min-
den egyes sorban külön arany-, ezüst- és
bronzdíszoklevelet osztanak ki. Felhívjuk rá
a gazdaközönség figyelmét.

— **A pécsi dalversenyre** mai napig
1340 résztvevő jelentkezett. A jelentkezők
62 egyletnek képezik tagjait, melyek vala-
menyen az országos dalversenybe tar-
toznak. Pécs város lakossága ismert vendég-
szeretettel várja az ünnepély napját, de majd-
nem bizonyos, hogy lakászsükség lesz, ha-
csak a bizottság alkalmas helyeket nem ta-
lál a vendégek számára. A nagy dalverseny-
re eddig 23 dalegylet jelentkezett. Oly szám-
ra, mely minden eddigit fölülmul. Az ünne-
pély emlékére érmeket fognak veretni s az
ünnepély napjain, augusztus 11-15-én ün-
nepi lapot fognak kiadni.

— **Darabokra vágott női holttest.**
Brüsszelből írják a hó 3-áról dr. N. nek. Egy
borzasztó bűntény tartja a belga fővárost
izgatottságban. Junius 28-án este a ruefousny-
utczában a déli vasút pályaudvara közelében
egy zsákot találtak, melyben egy körülbelül
30 éves nő lábai és karjai voltak. A rendőr-
ség, mely azonnal értesített a leletről,
gyorsan megkezdé a további kutatásokat s
a színhelytől nem messze női ruhákat talált
melyek ketségtelenül az áldozatéi voltak. Az
előhívott orvosok enstatáltak, hogy a test-
részek oly ügyességgel es bocztani szakis-
merettel vágottak le, hogy a tettes csak or-
nos vagy orvosnövendék lehet. Időközben a
merenyiet mindenféle megsürgönyöztetett, de
siker nélkül, mert a nyomozásra semmiféle
tampont nem volt. A törzs és fő minden ke-
resés daczára nem került elő, azon hitoen él-
tek, hogy nem bűntényvel, de egy orvosnő-

vendék borzasztó tréfájával állnak szemben,
ki a lemetét tagokat a bonczteremből ellopta
és a zsákban elhelyezve, a megtalálás helyén
hagyta. E felfogás annyira megerősödött,
hogy a rendőrség már nem is a gyilkost, de
az estoba tréfa elkövetőjét kereste. Az ese-
mények mihamar megvátoztatták e nézetet,
mert Vilb o r d vasútállomáson egy ismer-
etlen névre poste restante címzett ládat, a
belőle áradó kellemetlen szag miatt felbont-
ván, abban a brüsseli karok és lábához tel-
jesen illő törzset és főt megtaláltak. A gyil-
kosokat egy brüsseli születésű és annak szer-
etője személyében — mint már táviratilag
jelentettük — elfogták.

— **A királyi őfelsége az idén szeptem-
per 1-én 2-án és 3-án részt fog venni a
Székesfehérvár környékén tartandó nagy had-
gyakorlatokon.** A nagy hadgyakorlatokra
már is megtörténtek a szükséges intézkedések
őfelsége, mint egy könyvomas lap írja,
Mondel baró és Popp hadsegét kíséretében
fog megjelenni a hadgyakorlatokon és három
napon át Székesfehérvár vendége lesz. A
hadgyakorlaton részt vesznek a 23. Döpnier,
a 44. Albrecht főherczeg, a 86. Stubenrauch
a 68. Rodich, a 69. Jellasiel, a 32. Este-
ezred valamint legénységük, lovassággal,
utász, tüzér és egészségügyi csapatával. A
hadgyakorlatokon részt vesznek az összes
külföldi udvarok katonai képviselői és a kül-
földi hadseregek küldöttei. E hirt tegnapelőtt
adtak ki a napirendben a fővárosban ál-
lomásosó hadesapatok tisztejeica. Ugyanok
tegnapelőtt küldték el a külföldi udvaroknak
is a meghívókat

— **Rablóvilág uralkodik egy idő óta,**
mint Párisból írják, Korzika szigetén, hogy
állítólag nem kevesebb mint 500 bandita ga-
rázdalkodik, dacozva a hatóságokkal és si-
keres ellentállást fejtve ki a rendőrségnek.
Néhány hónap alatt a banditák hat rendőrt
löttek agyon és egy hetedik nemrég halt
meg sebesen. Legutóbb de la Foata ajaccioi
püspököt fogták el. A püspök, ki a vidéken
közutat tett, kíséretével együtt 15 km. nyire
érkezett Piedicroce helységhez. Itt két rabló
álta utjat, fegyvert szegve, de egyuttal
keresztet is vette. Felszólították a püspököt
hogy kövesse őket, a mit ez meg is tett,
gondolván, hogy a rablók egyike egy leányt
szoktetett meg és most azt kívánják tole.
hogy a szerelmes part öszesekesse. Ugy
latszik hogy ez Korzikában nem ritka eset.
De nem ez történt. A rabló ugyanis egy
szomszédos község lelkészének elmozdítat-
ását követelték és a püspöknek meg kellett
esküdnie, hogy követelésüket teljesíti. Miután
az esküt letette, a rablók eltűntek, de a püs-
pök anyira megijedt, hogy több napig be-
tege volt e kalandaok. Egy másik eset is
elég mulatságos. Sorozó bizottság érkezett
a sartiinei kerület egyik kis falujába.
Egy falubeli előkelő lakos arra kérte
a bizottságot kísérő orvost, hogy se-
gítsen egy emberen, a ki lábát törte. Az or-
vos teljesítette kérését és a bizottság tag-
jai részvétüket fejezték ki a betegnek. Milyen
nagy volt azonban csudálkozásuk, midőn ut-
közben az őket kísérő beuszulték egyike
közölte velük, hogy a legfélelmetesebb és a
rendőrség által rég keresett banditák egyikét
látták szemtől szembe.

— **Az eltiútt hegymászók.** Pallavicini
A fréd örgróf és Crommelin követési titkár
sorsa felő még mindig nincs bizonyos hír.
Foszlik a remény utolsó szala is, hogy a ke-
resetteket elve lathassák viszont, de ugy lat-
szik a legszorosabb bizonyoságot is csaknem
lehetetlen megszerezni. Egy becsi lapnak azt
táviratozták ugyan, hogy a kaisi odaton meg-
találtak a két turista s két kalauz holtes-
tét; állítólag mind a négyen egymáshoz let-
tek volna kötve s sziklataszamlas okozta
voina vesztöket, de a hír még nincs megerősítve.
Ellenkezőleg megbízható forrásból azt je-
lentik, hogy addigél a legszorosabb kutatásis
eredménytelen maradt. A turistákat táveső-
vő at junius 26-án láták utójára, elüané
sökre csak három napmulva lettek figyelmesek.
Az utolsó lábnyomok a friss hóban, veszélyes
ponaton, „Glocknerwand“ alatt vesznek el, ott,
hol láthatólag hólavina omlott alá a melybe.

— **Megszökött köztársasági elnök.**
Montevideóban, Uruguay köztársaság főváro-
sában történt, hogy a kormány feje Vid a l-
elnök megugrá a kormányzást, és a vele já-
ró kötelesegeket, titkáruak elküldte lemondó
levelét, azután a vonathoz hajtatott és el-
utazott. Mikor abirodalmi kongresszus a tit-
kár utján megkapta a lemondást, egy kül-
döttség a kormányzói palotába ment, hogy
az elnököt további maradásra kérje föl. De
az elnök ur már a gőz szárnyaia repült isme-
retlen tajak felé s így a kongresszus kéy-
telen volt a lemondást elfogadni. Az urugvá-
yi alkotmány értelmében, a szenatus elnöke
neiyett-siti az elnököt, ha ez valami körül-
mény folytán köztársasági tisztségében aka-
dályozva van. A szenatus jelenlegi elnöke
S a n t o stábornok, már előremegyezett Vi-
dallal e komédiaira nézve és több lap jóval
előre jelentette, hogy Vidal nem lesz három
hónapig elnök. A körülmények igazolták e
jóslatot. Az alkotmány értelmében Santos
tabornak bizonyosan megvár jóvő év má-
rciuséjéig elnöknek és valószínű, hogy
ezután négy évre fogják megválasztani. Vidal
pedig békeben viszoztérhet Montevideóba és
megpihenhet babójain.

Törvényszéki csarnok.

Ma volt végtárgyalása annak a szenzá-
ciós gyilkosságnak, melyet Duka Dalmi János
debreczeni lakos s 79 éves öreg ember,
a mult év augusztus hó 4-én, harmadik fele-
sége Kolozsvári Erzsébeten elkövetett.

A törvényszék, melynek elnöke Balogh
Imre törv. bíró vezetése mellett Tóby István,
Mászáros József törv. bírakkól és Szabó Jó-
zsef jegyzőből állott, — fél 10 órakor kezdte
meg a tárgyalást s 3/4 órakor mondta ki az
ítéletet.

Az elnök az ülés megkezdése után elő-
vezetettai rendél Duka Dalmi Jánost, ki a
gyilkossági bűntény vádjá mellett okirat ha-
misítással van vádolva, a mennyiben Veres J.
közbenjárása folytán az ő és a második fele-
sége Juhász Zsuzsanna nevére egy kölcsönt
eszközölt ki 250 frt erejéig a helybeli nagy
takarékpénztárból, holott második felesége
már azelőtt hét évvel elhalt. A kir. ügyész
ség Veres József ellen is vádat emelt s így
ő is megjelent a vádlottak padján.

Miután elnök röviden előadta a tény-
állást, hogy t. i. Duka Dalmi János az 1885-ik
év augusztus hó 4-én délben a töle különlő
harmadik feleségéhez Kolozsvári Erzsébethez
ment s azt ottan öt kézzurással meggyil-
koltta: azon kérdéssel fordult a vádlottnak,
hogy adja elő, mi célja volt ott az ő akkori
látogatásának, és mi szándékkal ment felesége
lakására.

Vá d l o t t: Azért mentem tekintetes
törvényszék, hogy haza hijjam magamhoz,
mert már meguntam ezt az örökös perpatva-
ros életet. Jó szándékkal mentem, de mikor
beléptem az ajtón, mostoha leányom mindjárt
oly szava ka fogadott, a mi felingerelte ben-
nem a vért. Elkezdett vén gazembernek, vén
hunczutnak nevezni, amire én aztán fellök-
tem. A leány erre kiszaladt az utcára, hogy
bekísértessen én pedig benmaradtam a fele-
ségemmel, aki mindjárt rántamadt és egy ke-
zében levő késsel felém szurkált. En ekkor
dühömben felkaptam egy az asztalon levő
kést, és vele szurtam. Hogy megszurtam a
vagy nem: azt nem tudom; hanem mikor
a javveszekeésre a leánya és a háziaszony
beszaladtak s láttam, hogy csakugyan meg-
szurtam az asszonyt: akkor azt gondoltam,
hogy már ugy is veszte v. gyök, vesszek el
tehát egészen. Belém jött az ördög; utána
rohantam és vagy kétszer megszurtam.

E l n ö k: 200 frt mörögöt akartak kér-
ni magától, nem az a szándék vitte a megö-
lésére, hogy azt kifizetni ne kelljen?

Vá d l o t t: Eszembe se volt az uram,
én nem akartam megölni.

E l n ö k: Eiso kihallgatásánál említve
volt, hogy felpáinkázva ment oda, mi igaz
eből?

Vá d l o t t: Igaz, hogy megittam két
pohár pálinkát, de azért nem voltam részeg.

E l n ö k: E szerint nem a pálinka,
hanem az indulat vitte a gyilkosságra?

Vá d l o t t: Igen.

E l n ö k: Nyilatkozzék a 250 frtra
nézve is.

Vádlott elbeszéli, hogy 250 frtra lévén
szüksége, e vétett Veres József debreczeni
lakoshoz fordult, ki elvitte őket a takaré-
pénztárhoz. Az ügyvédnél megkötötték az
erre vonatkozó kötelezvényt, de neki semmi
tudomása sem volt arról, hogy azt a penzt
nem Kolozsvári Erzsébet és a maga, hanem,
hogy a Juhász Zsuzsanna második felesége ne-
vében vette föl. Azt már csak későbbben tudta
meg. Különben az egészben ártatlannak érzi
magát.

Enök aztán felolvassa a gyilkosságról
fölvett bonczolási jegyzőkönyvet, mely szer-
int Kolozsvári Erzsébeten 5 rendbeli szurás
teialtattott, melyek közül egy föltétlenül há-
los volt.

Dr. Ozory István a vádlott képviselője
constatátatni kéri, hogy Duka Dalmi János
1859 óta elme gyengülésben szenved. Többször
gutaütés érte, kétszer szenvedett tagesésben
s 1878-ban mint örült a helybeli kózsórház-
ban orvosi ápolás alatt is állott. Kéri kihall-
gattatni leányát Dalmi Zsuzsannát, ki ezeket
bisgazolhatja.

Dalmi Zsuzsanna előadja hogy apján több-
ször fordultak elő elme bajok s hogy 1878-
ban egyalkalommal nyakára kötött kolomp-
párt járt az utcán, amiért a rendőrség őt el-
fogta s kórházba vitte. Később is előfordult
rajta ilyen roham, amit tanukkal is bizonyít-
hat. Több tanut megnevez.

Vádlott ügyvéde kéri elhalasztani az
újabb tanu kihallgatást, de a törvényszék elu-
tasítja.

Következik a Köteles Mária, Dalmi mos-
toha leányának kihallgatása. Elmondja az
őreg Dalmi tiltakozása közt amit már fene-
nebb előadtunk. — Kihallgatatik Tóth Im-
réné is, a ki házigazdája volt Kolozsvári
E-nek s ki szintén jelen volt a gyilkosságnál;
kihallgatatik Szalay István állat orvos is,
ki a gyilkosságot megelőzőleg részegen látta
hazamenni Dalmyt.

Azután Veres József másodrendű vádlott
ügye kerül szoba, Veres volt az, aki közben-
járó volt a 250 frt. fölvételénél. Ő azonban
tagadja, hogy rosszszándékból okmányhamisít-
ásban vett volna részt, amennyiben őt semmi
érdek sem vezette arra. Ez ügyben Cenger
takarékpénztári tisztviselőt is kihallgatja a
törvényszék, ki ellent mond a Veres vallo-
másainak.

A tanuk meghiteltetése után következ-
tek a véd és vádbeszédék. — Szalay kir.

alügyész mindkét vádottat elítéli s Dalmit
a szándékos emberölés és okirat hamisítás
s Veres Józsefet ugyancsak okirat hamisítás
bűntényében vétkeknél kimondani kéri, —
Ozori István kéri a törv. székét Dalmit az
okirat hamisításáról felmenteni a gyilkossági
bűntény büntetésénél mentő körülményül
tekintetbe venni, — hogy vádlott öreg
ember, büntetve még sohasem volt, —
és hogy gyakran szenvedett elmebetegségben
Dr. Márk Endre is, a Veres József védője is
kéri védenését fölmenteni, annyival is inkább
meri egyáltalában be nem látni, hogy itt ok-
irat hamisítás forgott volna fenn.

A törvényszék negyedőrai tanácskozás
után kihirdette az ítéletet mely a következő:
Dalmi Jánost a bűntető törv. könyv 279
és 281 §-a értelmében szándékos ember-
ölés bünténye valamit az okirat hamisítás
vétsége miatt 10 évi börtönre, vala-
mint 100 frt pénzbírság, az eddig felmerült
költségek és a rabtartási költségek megtéri-
tésére ítélte.

Veres Józsefet a vád alól fölmentette.
Vádlott valamint a kir. ügyészszég fellebbe-
zést jelentettek be.

**A Debreczeni ipar- és kereskedelmi bank
1886. június havában**

Be vétel: pénzkészlet május 31-én
50795 frt. 62 kr. Kifizetett váltók után 299027
frt. 19 kr. kifizetett előlegek 9172 forint.
kamatok 6022 frt. 50 kr. Kamatozó betétek
92227 frt 22 kr. érczépénz 652 f. 28 kr, értékp.
5564 frt. 22 kr. folyó számla 234526 frt. 97 kr.
házi védelem 368 frt. 75 kr. felszerelés — frt
— kr. üzleti költség — frt —. jutalék 179 frt
45 kr. nyomtatvány 5 frt —. Előleg bélyeg
7 frt 05 kr. szelvény eladás 510 frt függökö-
vetelés 61 frt 11 kr. főösszeg 699119 frt
36 kr.

Kiadás: osztalékra 606 frt. — kr.
Leszámitott váltókra 277448 frt. 91 kr.
kamatra 520 frt 44 kr. kamatbetétre 109516
frt 90 kr. szelvény vásárlás 1832 frt 13 kr.
érczépénz vásárlás 5275 frt 90 kr. értékpapir
vásárlás 8321 frt 46 kr. kötvény 4500 frt.
folyó számla 253378 frt. 84 kr. Tiszti fizetés
1193 frt 35 kr. üzleti költség 242 frt 59 kr.
előleg bélyeg 8 frt 85 kr. nyomtatvány 720 kr.
adó 103 frt 81 kr. leszámitott előlegekre
3140 frt — kr. pénzkészlet jul. 1. 33022 frt
98 kr. Főösszeg 699119 frt 36 kr.

Legújabb.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti távirata:

BÉCS, július 8-án. A szerencsétle-
nül járt turista, Pallavicini örgróf és
társainak holttestét végre hosszú és fá-
radtságos kutatás után, a Nagy-Glockner
egy féltreosó medenczéjében, jégtorlaszok
közt megtalálták.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vétesí Arnold.
Főmunkatárs Karczag Vilmos.

CZIGELKAI
LAJOS-ISTVÁN
forrás forrás.
Gyógyviz Borviz
elsőrendű, kipró legdusabb szik- és
bálva és orvosi te- szensav tartalmu
kintélyek részéről európa valamény-
a legemelegben nyi ásványvizei
ajánlva. között.

A forrás kezelősége
CZIGELKAI

Bikszádi
Klára forrás.
Égényes konyhasos savanyú víz.
Kitűnő hatásu: emésztés és
légző szervek hurutjainál. Gyomor
és bélnyálkásságánál, idült hólyag-
hurutnál stb. —
borral vegyítve közkedveltségű.
Főraktár:
Geréby Fülöp urnál.
Ára: 1 rekesz 60 kisebb (0.6 lite-
res) palaczkkal 7 frt. Üres üvegek-
kel telt rekeszek 3 frt 20 krral
vétetnek vissza.
Bikszádi gyógyfürdő igazgatósága.

Szepessy Antal

norinbergi és diszaru kereskedésében ajánlatnak következő idény cikkek:

Utazó női és férfi ládák — vízhatlan és bőr bőröndök nagy választékban — női és férfi kézi táskák — uti necessárok, tükrök Plaidszijjak és több pipere cikkek. — Szikviz (soda) gépek gyári áron.

Női napernyők leszállított áron. Férfi napernyők, esernyők, keztyűk, gumi esőköpeny, lábszár védő (Gamaschen)

divatos kalapok, nyakkendők, pálczák,

függő ágya k gyermekek és felnőtteknek, szőlőlámpák vendéglők és nyaralóknak,

dörzs (fronttir) keztyűk és törülközők,

GYERMEK KOCSIK és bölcső kocsik

Nyári gyermekjátékok,

kerti szerszámok, vászonsárcány, lepkefogó, botanizáló doboz, hajtó és vető karikajátékok.

Lapdák minden nagyságban, ugró sinórok, nyilak, puskák, dobozok stb.

Szép választékban található

arany, ezüst lánczok,

Melltük és fülbevalók.

köves és karika Gyűrűk,

férfi és női medaillonok.

EZÜST EVŐESZKÖZÖK.

egy és több személyre.

Gyümölcs tálak,

kenyérkosarak stb. stb.

Szöllösi György

ékszerész

DEBRECZENBEN

Kistemplom-Bazár 7-ik szám alatt

ajánlja jól rendezett

arany ezüst, ékszer és óra raktárát,

különösen: saját készítésű legújabb divatu

drágakő s a nélküli ékszereket.

Férfi és női legkötönyebb szerkezetű

Genő arany, ezüst remonteir óráit.

Nemkülönbön:

minden e szakmába tartozó cikkekkel

jöttállás mellett

a legolcsóbb árakban.

Elvállalok minden-

nemű

ékszerművek

készítését,

régi divatu éksze

rek átalakítását.

Egyszerű és d-

szes

monogrammok

vésését vagy ké-

szítését.

Mindennemű

javitásokat

gyorsan s leg-

olcsóbban

teljesíték.

CHAMPAGNE

AYALA & Co

Egyedüli raktár Debreczen

és vidékére csak

GERÉBY FÜLÖP-nél

DEBRECZENBEN.

Dr. Balkányi Ede,

az összes gyógytudományok tudora tisztelettel értesíti a n. é. közönséget mi-szerint sikerült

Gaspár József urat

Bpsten előnyösen ismert fogászt megnyerni és

helyben fogorvosi műtermet nyitni.

A legjobb és legújabb

amerikai módszer szerint egyes fogak és egész fogorok készítettetek, melyek ugy a rágás és harapásra, mint a hang tiszta kiejtésére alkalmasak.

Romlott fogak kitűnő anyagokkal való tömés (plombe) által

évekre az enyészettől megóvatnak és ismét használhatóvá tételnek.

Mindenneműi fog és szájbetegségek alaposan gyógykezeltetnek.

A letört fogazorona felismerhetetlenül pótoltatik.

Javitások és átdolgozások legrövidebb idő alatt eszközöltenek.

Szegények minden pénteken d. u. ingyen gyógykezeltetnek.

Rendelési órák: 9-12 ig és 2-5-ig.

Nagyvárad utca 2082 sz. szomban a megyeházzal.

4022 sz.

1886. th.

III.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint te

lekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy

Szentessy János végrehajthatónak, Edey

János debreczeni lakos végrehajtást szen-

vedő elleni 1266 frt. tőkekövetelés és

járléka iránti végrehajtási ügyében a

debr. kir. tvszék területén lévő és Debr-

ecen városában fekvő a 3830. 4441.

4537. 4563 számú tjkvekben fekvő fog-

lalt szőlőskertekkel együttvéve 732

front, továbbá az 5006 számú tjkvben

foglalt szőlőskertre a végrehajtási törvény

156. §-sa alapján egészben az árverést 72

frtban ezennel megállapított kikiáltási

árban elrendelte, és hogy a fentebb

megjelölt ingatlanok az 1886. év sep-

tember hó 6-ik napján d. u. 3 órakor a

kir. törvényszék árverési termében meg-

tartandó nyilvános árverésen a meg-

állapított kikiáltási áron alól is eladati

fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az

ingatlanok becsárának 10 %-át

készpénzben, vagy az 1881 év XL.

t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal

számított és az 1881. évi nov. hó 1-én

3333. sz. a. kelt igazságügyminszteri

rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes

értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni,

avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a ér-

telmében a bánatpénznek a bíróságnál

előleges elhelyezéséről kiállított szabály-

szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Debreczenben a kir. törvény-

szék mint telekönnyvi hatóságának 1886.

junius hó 28-ik napján tartott üléséből.

Becske Lajos Tatay

h. elnök. aljegyző.

447 szám
1886.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Hajdumegyei államépítészeti hivatal területén levő Debreczen-Fehértemplomi államuton 1887, 1888, 1889, 1890, 1891 és 1892 ik években eszkoztendő kavicszállítás biztosítása iránt a f. 1886. évi Augustus hó 16-an a m. k. közm. és közl. miniszterium és a fennírtett államépítészeti hivatal helyiségeben zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennélfogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a közm. és közl. ministerium segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fennírtett államépítészeti hivatalhoz czimezve legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap d. e. 10 órájáig nyujtsák be. — A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok figyelembe vétetni nem fognak.

Az öt pecséttel zárt ajánlatok borítékán a czimezésen felül világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és államut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az építészeti hivatalnál átvehető ajánlati minta és felosztási kimutatás szerint teendők.

Az esetben, ha oly kőnemre tétetik ajánlat, mely a ministerium által helyben hagyott, az építészeti hivatalnál keltet kimintától eltér, a szállítási kőnyagnak a vállalkozó pecséttel ellátott két mintája az ajánlathoz csatolandó s egyuttal a felosztási kimutatás 7 rovatában a termelési hely is — honnan a szállítás fogatósítandó lesz — megjelölendő.

Egy-egy utrészletre nézve csak egy áthozható ajánlatba, mely a ministerium által helyben hagyott s az építészeti hivatalnál keltet mintára, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

Minden ajánlattevő az ajánlatok beadására kitűzött határidőptől kezdve nyolcz hétig kötve marad ajánlatához s a már benyujtott ajánlatok többé vissza nem vehetők.

Az építészeti hivatal területén átvonuló minden egyes államutvonalra külön ajánlatok nyujtandók be.

Azon államutvonalok csupán egyes részeire vonatkozó ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelt felosztási kimutatás szabályszerűen bélyegezendő s mindkettő ajánlattevő által aláírandó.

Az ajánlatba a bánatpénznek az adóhivatal, illetőleg állampénztarba történt befizetéséről kiállított nyugta csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztásban keltet mennyiség után az ajánlattevő által ígért árak összegének legalább 5% át kell kitennie.

Készpénz, vagy értékpapírok az ajánlatok mellett el nem fogadhatóak.

Azon ajánlattevőknek, kiknek ajánlatai nem fogadtattak el, bánatpénzük az árlejtés eredménye feletti határozalhozatal után fog kiadatni.

A tett ajánlat az illető vállalkozóra nézve azonnal, a kimutatásra nézve pedig csak azon naptól fogva kötelező amikor az a közm. és közl. ministerium által elfogadtatik.

A szállítandó kavicsmennyiség átlaga a szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta és ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és kömirták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők, illetve átvehetők.

Kelt Debreczen, 1886. junius 28.

Pretsinsky Pál

kir. mérnök.

Óra és ékszer javítások gyorsan és jutányosan.

Legolcsóbb s legnagyobb bevásárlási forrás.

Valódi svájcezi zseborák,

kitűnő minőségű fali INGA ÓRÁK.

legújabb divatu gyémánt és arany ékszerek,

valódi 13 próbás ezüst

éteszközök és ezüstneműekben

Löfkovits Arthur és Társa

órás és ékszerésznél

DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta tőszomszédságában.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen küldetik.